

FOLK OG LAND

Jürgen Sivertsen
Spondal 100

Nr. 31. — 8. årgang

Lørdag 17. oktober 1959

LØSSALG 65 ØRE

General Steiners bok om de frivillige Britene ville bestemme i Norge

Da NATO (uten USA) fikk sin ildbåp på østfronten under verdenskrigen

«Fra 1942 til 1945 pleiet norske sykesøstre de sårede frivillige med beundringsverdig offervilje. Mere en én gang var de i fare for å komme i russisk fangenskap på sydfronten i panserkampenes hvirvel. Flere av dem ble senere dekorert på den baltiske front med krigsordner, en av dem til og med med jernkorset. I bomberegner hadde hun uten frykt tatt seg av sårede og trass i heftige luftangrep båret hårdt sårede soldater på sin rygg ut av brennende sykestuer».

Felix Steiner:

Die Freiwilligen.
Idee und Opfergang.
Plesse Verlag, Göttingen.

Det er en fantastisk innsats under siste verdenskrig som av naturlige grunner ikke har fått den omtale og vurdering som er berettiget, fordi det jo engang er slik at den tapende parts innsats sjelden blir vurdert etter for-

tjeneste. Jeg tenker her på de fabelaktige militære prestasjoner av de frivillige på tysk side, dette lille Europa som kjempet sammen med de tyske kamerater mot den røde stormflod fra øst.

Heller ikke i tall er det noen helt ubetydelig innsats. På den tyske østfront kjempet av frivillige:

Nederlandere	ca. 55.000
Belgiere, flaml.	« 23.000
—«— vallonere	« 20.000
Franskmenn	« 20.000
Nordmenn	« 6.000
Dansker	« 6.000
Sveitsere	« 800
Svensker	« 300
Lichtensteinere	« 80
Forskjellige	« 200

Og videre av østlige folkeslag:

Letter	ca. 80.000
Ester	« 50.000
Kauasiere	« 25.000
Kosakker	« 30.000
Forskjellige	« 20.000

Dessuten deltok som særskilte, sluttede avdelinger italienere og spanjere, hver i divisjonsstyrke.

Men om det ikke er særlig kjent, selv blant dem som deltok, så har disse tapre frivillige, som faktisk utgjorde den første kime til det som nå med amerikansk deltagelse er blitt til NATO, også fått sine bedrifter nedtegnet i en

Forts. side 6

OFFICIELL KRIGSHISTORIE:

Den norske hjemmefronten fikk lide for norsk «snakkesalighet»

Under overskrifter som her anmelder KALD i Svenska Dagbladet den norske hjemmefrontforsker Sverre Kjelstadli's bok «HJEMMESTYRKENE». Det skrives blandt annet i bladet at de norske hjemmestyrkene under den annen verdenskrig hadde minst tre former for motstand å overvinne: Først og fremst den tyske okkupasjonsmakten, så misstro fra den norske Londonregjeringen, og endelig ble den militære motstanden i det okkuperte Norge — (ja slike merverdige uttrykk bruker virkelig Svenska Dagbladet) — hemmet av motsetningene mellom norsk og britisk syn om midler og mål, og ikke minst av hegemonistrid i motstandsarbeidet.

Videre skrives at britene fra årsskiftet 1939—40 enn mer enn før begynte å interessere seg for Norge som et eventuelt britisk operasjonsområde. En uke før den tyske okkupasjon sendtes fire sivilkledte britiske offiserer til Norge med ordre om å opprette radioforbindelse med Storbritannia og forberede mottagelse av britiske styrker. En av disse offiserer var dr. Axel Munthes sønn, daværende kaptein Malcolm Munthe som ble detasjert

Britisk snarvisitt i Bergen

til Stavanger. Det lykkedes for tre av dem å komme seg ut av Norge etter tyskernes ankomst, deriblandt Munthe, som siden ble assisterende militærattasje i Stockholm. Disse fire var de første forløperne til den norske avdeling av den senere dannede britiske undergrunnsorganisasjon Special Operations Executive, kalt SOE, skriver bladet med grunnlag i Kjelstadli

Bladet sier at den «overømfindtlige norske eksilregjeringen i London» ikke anerkjente hjemmestyrkene før 20. november 1941, d.v.s. de hjemmeværende nordmenn som allerede sommeren hadde stiftet en «hemmelig, militær motstandsorganisasjon, som vanlig betegnes med forkortelsen MILORG». Kjelstadli's skildring innledes med et bilde av den politiske stilling i 1940 i Norge, hvor Quisling allerede fra begyn-

nelsen av kom på kant med både Terboven og vor Falkenhorst.

*

Ikke før i april 1941 begynte en systematisk vervning og trening av nordmenn for «commando-opdrag», men allerede før hadde nordmenn deltatt i de britiske raids mot den norske vestkyst. Disse strandhugg hadde skapt sterk tvil hos det hjemmeværende norske folk:

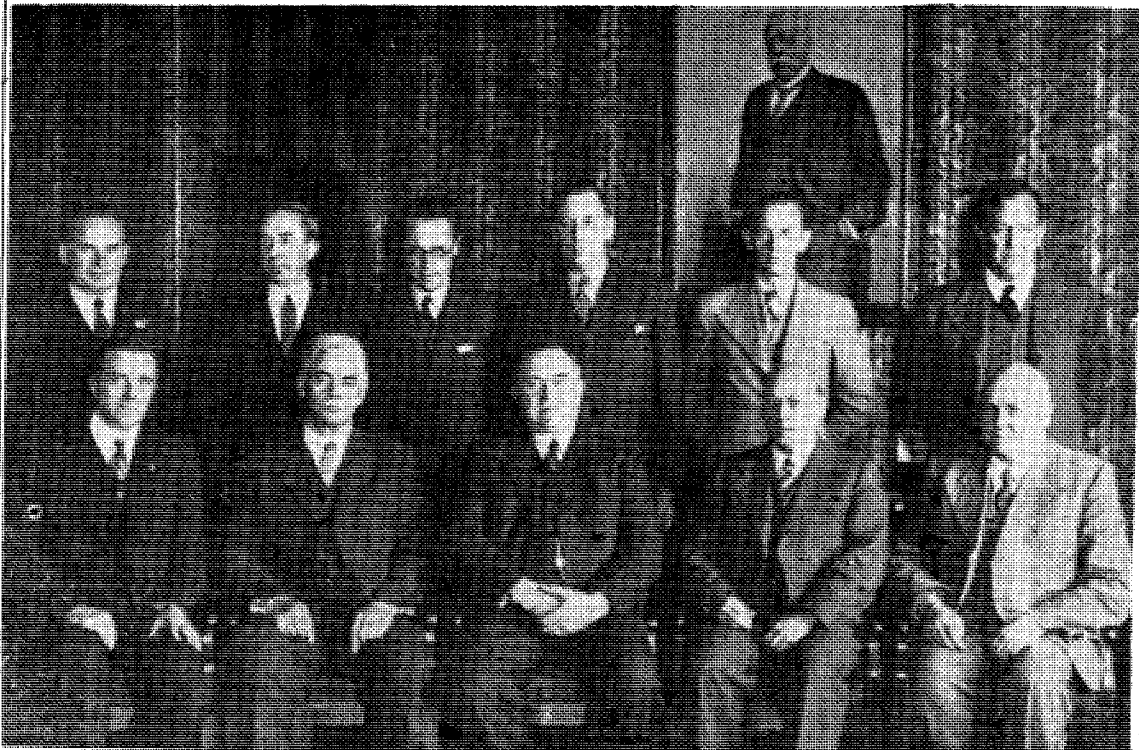
«Her ble ødelagt norsk eiendom. Var det da riktig at nordmenn deltok i raidene under britisk befal og i britisk oppdrag».

Fra Kjelstadli's skatteboks

Det heter om disse ting hos Kjelstadli på side 414 og følger: «Tyskerne mente å vite at den allierte bombing i Norge var upopulær. Ifølge Auswärtiges Amt/14072 av (Forts. s. 8)

Sven Hedins vurdering av Adolf Hitler. Se side 2

Den skjebnesvangre Nyttårsvaldsregjering som førte Norge ut i krig.

133

Sven Hedin om den døde Adolf Hitler

«En av de største män världshistorien ägt»

I dag da fordømmelsen og ringeakten for statsmannen Adolf Hitler er så stor og misstenkelig ensrettet, er det naturligvis så sin sak å lage misslyd i det hellige kor. Imidlertid har vi tidligere kommet i skade for å sitre hva to slike åndens stormenn som Knut Hamsun og Kaj Munk hadde å si om den døde statsmann, så det er naturlig også å slippe til en røst fra en svensk stormann med internasjonal berømmelse. Sven Hedin skrev i «Dagens Nyheter» 2. mai etter at meldingen om Hitlers død var kommet blant annet følgende:

«Vid våra samtal var Hitler alltid behärskad och allvarlig. Blott en gång såg jag honom skratta. Det var när jag berättade för honom om én engelsman som i september 1939 besökt mig och enträget bett mig att föra honom till rikskanslern — han ville säga denne att om han tog sitt plan och flöge till London och uppträdde bland de engelska ministrarna, räckte dem handen och föreslog fred, så skulle de genast falla till föga och utropa: «Han är en karl, med honom kan vi underhandla». Då skrattade Hitler hjärtligt och utbrast: Ach, diese Engländer, diese Engländer!»

Hans dröm och hopp var att komma till samförstånd med England och Frankrike, och han yttrade aldrig ett ord av hat eller ovänlighet mot dessa länder och deras folk.

Utrikesminister Molotov hadde just varit hos honom, och då jag liksom förr åter kom in på Finland berättade han ordagrant de överläggningar han haft med Molotov om Finland. «Jag säger detta endast till eder, därför att jag litar på er tystlåtenhet».

Jag bevarar ett djupt och outplånligt minne av Adolf Hitler och betraktar honom såsom en av de största män världshistorien ägt.

Nu är han död. Men hans verk skall leva. Han gjorde Tyskland till en världsmakt. Nu står detta Tyskland vid randen av en avgrund, därför att dess vedersakare icke kunde fördrå dess växande styrke och makt. Men ett folk på 80 miljoner, som i sex år hållit stand mot hela världen — med undantag av Japan — och som kämpat en mot 25, kan aldrig utplånas. Den stora Ledarens minne skall leva i det tyska folket under årtusenden».

De tre nordiske åndens stormenn er påfallende enstemmige i sin dom!

En politiker om kjente politikere

Den tidligere engelske statsminister Lord Attlee ga på sin 76 års dag en gammel venn et intervju og ga ifølge «Time» fra seg følgende godmodige maliciosas:

Stanley Baldwin: Han var på sitt vis en stor parlamentariker. Jeg mener han spilte på «the House» med stor dyktighet. Hvis det kom noe vrient på, sto han opp og talte en del luftig ingenting. Det var ikke noe å gjøre ved det, men han beroliget forsamlingen.

Ramsay MacDonald: En merkelig fugl. Han hadde en slags høylender-reserverthet. Alltid tilbøyelig til å gi deg inntrykket av at hele verdens byrde hvilte på ham.

Neville Chamberlain: Det var meg alltid en kall fisk. Jeg mener han hadde et spottende drag over ansiktet. Jeg vet ikke om det var med hensikt.

Winston Churchill: En stor parlamentarisk figur, men ingen parlamentariker. Han brød seg aldri med å forstå en fremgangs måte. Han hadde alltid den idé, at han kunne tale når det passet ham. Jeg måtte en gang si: «Jeg må minne the right honorable gentleman om, at en enetale ikke er en avgjørelse. Hva Winston alltid må ha er noen sterke folk rundt seg, som sier:

«Ikke vær dum nå». Jeg husker Lloyd George en gang sa til meg: «Der har vi Winston, han har ti ideer om dette og en av dem er riktig — men han vet aldri hvilken det er».

Ernest Bevin: Han sa alltid at han aldri forsto stort av hele parlamentet. Men han klarte seg godt likevel, forutsatt at han fikk være seg selv. Men faren var, at han nå og da kunne finne på å lese en utenriks-oversikt. Det var helt fataalt. (Bevin var utenriksminister i Attlees ministerium!).

De franske generaler: *Weygand* så ut som en liten rotte fanget i en felle. — *Pétain* så ut som et gammelt bilde.

Darlan forsøkte å spille sjømann.

Og politikerne snappet etter alt. Jeg syntes det var en håpløs hop.

De tyske generaler: En kjedelig flokk synes jeg. Mangel på vilje og mangel på tiltak.

De Gaulle: En fin kar. Jeg leste hans bok og sa dengang, general de Gaulle er en god soldat og en slett politiker. Han skrev til meg og sa: Jeg er kommet til det resultat at politikk er en for alvorlig sak til at den kan overlates til politikere.

Molotov lo bare med munnen, aldri med øynene.

Roosevelt: Jeg tror han var

Bakeren og smeden

Der var en gang i tiden

en baker og en smed.

Det er lenge siden

Wessel skrev om det,

— men bakeren og smeden

går ennå levende omkring.

Da de begge var gått heden

ble nye satt i sving.

— De som skulle vernet

vårt land mot krig

og jernslått sko

ble forfulgt og fjernet

av Nygårdsvold & Co.

— Stopp tyven! sa han som stjal.

Da kjeltringen ingen utvei så,

ble han kronisk nasjonal.

R. R.

Grunnlaget for det sokalla rettsoppgjøret

ser ut til å vera like fast og stød som undergrunnen i Søkkelvik. Som kjent kvilde rettsoppgjøret m. a. på det påstandet at Noreg var i krig med Tyskland etter kapitulasjonen. I ein korrespondanse til Bergens Tidende for ei tid sida. frå Dumfries, der den norske brigaden heldt til i krigsåra, fortel R. Ulstein og Bø m. a. dette: «Då våpenbrørne deira 6. juni 1944 storma sandstrendene ved Normandi, sende norske soldatar og befal ein delegasjon ned til London og ba om at brigaden måtte bli sett inn saman med dei allierte avdelingar. Like etterpå kom det eit skriv frå H.O.K. med avslag. O.H.K. hevda at den var bunde av general Ruge sine ord frå det forvirra året 1940. Han hadde bede regjeringa om ikkje å setja norske soldatar i kamp andre stader enn i Noreg».

Svaret frå O.H.K. var sjølv sagt i samsvar med Eksilriksstyret sitt syn. O.H.K. ga ikkje dette svaret utan i samråd med riksstyret sitt. Båe instansar var bundne av kapitulasjonsavtala. Kva vert det so att av grunnlaget for rettsoppgjøret?

Som kjent hevda Roscher Nilsen i Skancke-saka at kapitulasjonen i Trondheim 10/6-40 berre var ein partiell kapitulasjon — — — H.

oppdradd til å anse oss som en koloni-imperialistisk makt. Jeg tror ikke at han forsto meget av europeisk politikk. Jeg tror ikke noen amerikaner gjorde det — særlig.

Truman: En av de beste. Han visste ikke meget til å begynne med, men han lærte fort. En meget modig kar. (Atombomben?)

Eisenhower: Ike? Å en meget fin kar, ypperlig diplomat. Mann for å få dem til å samarbeide. En meget modig mann. Ingen stor soldat . . . jeg ba ham ikke å gå inn i politikken. Jeg sa, siden George Washington har ingen av dere soldater vist dere å være gode politikere. Den som gjorde det best var Harrison, sa jeg, han døde tre måneder etter.

KRISTIANSAND — Jens Bjørneboes by

Forfatteren Jens Bjørneboe

Bjørneboe gir et bilde av 9. april i Kristiansand, og skildringen maner til ettertanke, eller som Georg Stray sier det: Hvorfor ikke legge Odden ut til promenade for elskende:

«Dessværre for den lille byen lå festningen i fjordgapet slik til at den lå midt mellom byen og den angripende fiende, så alle skudd som ikke traff festningen slo ned inne blandt de små hvite trehuse. Og tidlig på morgenen, ved firetiden — hvor likt det var tyskerne dette! — gikk det første dusinet av granater gjennom bjerketoppene på festningen og ned i byen. Merkelig nokk skjot de bort kirketårnet med den første salven. Så sendte de et kobbel granater til, traff ammunisjonsdepotet, som eksploderte, — og sendte enda en ladning inn i byen som ikke sov lenger. Da dette var gjort, seilte de tyske krigsskipene inn på byfjorden og la til ved bryggen for postbåten».

— Ja, slik var det.

A. L.

Edda og skjaldekvad

Dr. Viggo J. von Holstein-Rathlou har utgitt en liten bok: **Tabte Edda- og Skjaldekvad, fremstillede** etter de bevarede Brudstykker i Ældre og Yngre Edda, Sagaer, hos Snorre og Saxo o. a.

Forfatteren har siden sin studietid syslet med å oversette skjaldekvad med Finnur Jonssons bifall.

Hallvard Tveiten, som selv har oversatt skjaldekvad til nynorsk, skrev om forfatterens forrige bok: «Oldnordiske Skjaldekvad: «— en kunne nærmest tenke, at oversetteren hadde funnet de bortkomne vers og diktavdelingene! En fryder seg formelig ved lesningen av den skaldeekte gjen- og tildiktningen.»

Det skulle være av interesse for mange å senke seg ned i gammel tid da nord og det nordiske ga seg så mange og sterke uttrykk. Bokens trykk og utstyr er meget vakker. Kjøp den.

Arne Godal.

Løssalg av FOLK OG LAND i Oslo

Foruten hos Helge Johannesen, Teatergt. 6 og Ellima, Ole Vigs gt. 13, er Folk og Land nå også å få kjøpt i Narvesens Kiosk i Stortingsgater, vis a vis Cecil.

BAK KULISSENE:

Paris — London — München

FORSTYRRELSESFORSØK

Churchill hadde hastverk — det tar på å drive krigshets —

Herr Mandel er kommet inn i justisminister Paul Reynauds arbeidsværelse. Ministeriet ligger dør i dør med Hotel Ritz ved Vandømplassen, men vender ut mot haven på den annen side. Mandel er som alltid svartkledd, tørr, en skarp forstand uten sjel. Reynaud kaster, som alltid når han er opphisset, hodet bakover og holder hendene krysset på ryggen slik at trøyen forskyver seg oppover.

«For første gang er jeg enig med kommunistene», sier Mandel. «De forlanger at Flandin (utenriksministeren på den tid da den tyske Rhinlandsbesettelsen foregikk) blir satt på anklagebenken fordi han har ladt den demilitariserte sone besette uten motstand!»

»Har De allerede lest Humanité for i dag?» spør Reynaud. Han trekker en avis frem fra den store haug med papirer og leser opp av sosialistavisen: «Ministeriet Daladier fornekter de avtaler som bærer Frankrikes underskrift, og undertegner på ny en kupitulsjon for fascismen!»

«Bonnet har mistet hodet. Han taler uavlatelig», bemerket Mandel.

«Og Daladier svaier hit og dit — hvert vindpust snur på ham!»

Et øyeblikk forstummer samtalen, hvis hensikt begge er klar over. Hver av dem overlegger når øyeblikket er kommet da de kan gripe roret, og da vil det bli styrt en annen kurs —

«Alt taler fremdeles bare om vår svakhet», sier Reynaud. «Jeg har talt med general Spears: Den offentlige mening i England går skærpt mot Chamberlain. Hva har De hørt fra Churchill?»

«De kjenner hans formel», svarer Mandel. «Frankrike og England hadde valget mellom æreløshet og krig. De valgte æreløsheten — nå kommer de til å få krigen også». Slik skjuler Churchill behendig at England er bestemt på ikke å oppgi sin uhellsvangre innblanding i det europeisk Østen.

«Churchill må komme til Paris», fastslår Reynaud bydende.

«Jeg skal ordne det. Vær så snild å sette Dem i forbindelse med den tsjekkiske sendemann. Han skal ikke ta Bonnet så alvorlig. Han skal advare Prag mot å gi etter. Benesch skal svare et eller annet som haler ut avgjørelsen inntil vi har talt med Churchill. Hvis det lykkes oss å styrte Daladier er Tsjekkoslovakia reddet!»

Næste dag er Churchill i Paris og han har bragt med seg sin intime venn brigadegeneral Spears, en englander som er vokset opp i Paris og taler bedre fransk enn engelsk. Hans sympatier er også helt på Frankrikes side. Churchill er på denne tiden intet annet enn en M.P. (Member of Parliament), et parlamentsmedlem som har sin plass på en av de bakerste benkene i det konservative parti og som heftig angriper og hetser mot Chamberlain. Han er ute av seg over den politikk som «den gamle mann», som han alltid kaller ham, har slått inn på. Han har gitt opp sin yndlingsbeskjef-tigelse i stille tider, landskapsmalerier (som han signerer med Charles Marin) og tilbringer hele sin tid med å undergrave Chamberlains stilling på samme måte som Reynaud og Mandel arbe-

der mot Daladier. Derfor har han straks fløyet til Paris på Reynauds rop om hjelp, og nå sitter herrene sammen på Hotel Ritz og spiser. Reynaud og Mandel har også innbudt noen av sine meningsfeller, utelukkende ministre, som er mot Daladier og for krigen. Der er herr Champinchi, advokat og marineminister, og der er også herr Jean Zay, en jødisk advokat, 34 år gammel, som kan «rose seg» av i et ubeskrivelig svinsk dikt å ha hånet det franske flagg på en måte som ingen har gjort ham etter, noe som imidlertid ikke avholdt herr Léon Blum fra å gjøre ham til undervisningsminister i folkefrontregjeringen, en jobb som han har beholdt i Daladiers regjering. Han hører til de vildeste krigshissere og aner ikke at han i den krig som han og hans venner får sloppet løs neste år vil bli arrestert som desertør og dømt til deportasjon.

Disse herrer av krigspartiet som ellers lærer det store ord i Paris spiller ved denne souper på Ritz en merkelig ubetydelig rolle. Heller ikke Reynaud er nå mere enn en lydig elev, for ingen av dem kommer opp mot vitaliteten til denne Winston Spencer Churchill. Den undersetsige mann med det fete ansikt, som røker sin tykke, fir-kantede sigar like før maten, spiser og drikker for tre, og dessuten er det han som leder samtalen. De andre rekker sant å si ikke annet enn å kaste inn et stikkord nå og da. Churchill snakker ubekymret høyt, og nett-opp derfor har Reynaud valgt denne avsides liggende salong for sammenkomsten. Han kjenner Churchills manér å skrike ut sine meninger som et «enfant terrible» uten hensyn til hvem som måtte høre hans skjellsord mot ledende menn. Men Mandel farer sammen hver gang døren går opp. Det er bare kelnerne som kommer og går, men hvem kan vite om det ikke står en lytter utenfor?

Forts. side 6

Missfornøyet Daladier ved absinten

Mislykket kommunistaksjon i Spania

Moskvas forsøk på å skremme Vesten og dermed hindre Spansk tilslutning til NATO ble fjasko

For «Folk og Land» fra vår spanske medarbeider Vincente Talon

El Caudillo

Madrid i oktober 1959. Den nyhet jeg skal reddegjøre for her, er iallfall da dette skrives, helt ukjent for verdenspressen, til tross for at den på en avgjørende måte har påvirket begivenhetenes gang i løpet av de måneder da Spania gikk inn i OEEC og styrket sin allianse med USA, England og Frankrike gjennom de ilagående samtaler mellom Spanias utenriksminister Castiella og president Eisenhower, premierminister MacMillan og president de Gaulle.

I juni 1959 holdt de spanske eksilkommunisters ledere en konferanse som var innkalt i all hast med sine franske og italienske kolleger. Moskva hadde gitt dem konkret ordre om en ny linje i kampen mot det spanske regime. Den tok utgangspunkt i at de gamle antispanske ledere og partiene fra 1945 ikke lenger fulgte de kommunistiske signaler i kampen mot Madridregjeringen, og at den alminnelige opinion i Europa (i særdeleshet i Frankrike, Tyskland og Italia) viste seg mere og mere interessert i å innlemme Spania i Vestens økonomiske og militære maskineri. Følgelig gjaldt det hurtig å fremkalle en eller annen slags revolte i Spania, som kunne vise regimets manglende stabilitet og eksistensen av en virkelig opposisjon.

Operasjon Sierra Maestra

Man vedtok en operasjonslinje, som fikk navnet «Operasjon Sierra Maestra», oppkalt etter kommunistvennen Fidel Castros seirrike kubanske kampanje mot sersjantmillionæren Batista. Den nye plan ble satt i verk fra fransk område ved hjelp av den algeriske bevegelse FLN. Våpen og sprengstoff som var anskaffet for FLN ble sendt over grensen. I virkeligheten dreiet

det seg ikke om materiell som algerierne avstod for å sende til de spanske kommunister, men de franske kommunister tok sjansen på — under påskudd av å hjelpe FLN — å berike seg på våpenforretninger og fremkalte kriser og alarmtilstand i Frankrike. Dermed hindret de også de Gaulles regime og politiet fra å kunne ofre tilstrekkelig oppmerksomhet på de rødes andre forehavender og fra å virkeliggjøre de franske militæres ønske om å eliminere kommunistpartiet.

Sabotasje og terror

Da materialleveransene vel var kommet frem, tok et dusin fanatiske bolsjeviker seg over grensen. De utgjorde den armé som skulde utføre «Operasjon Sierra Maestra». Deres oppgave var ikke å verve frivillige eller åpent å angripe regimets styrker — noe som forøvrig heller ikke var gjennomførlig — men å spre seg til forskjellige steder og på fastsatt tid utføre en rekke terrorhandlinger: jernbanesabotasje, væpnet overfall på biler, bombeattentater mot myndigheten o.s.v. Selv om bare fire eller fem av disse attentater skulde lykkes, vilde arrangørene ha ansett operasjonen for vellykket. Den kommunistiske og kommunistvennlige presse vilde da ha overdrevet hendelsene og hevdet at det spanske folk «hadde grepet til våpen mot diktaturet», og at det var Europas plikt — som det het på Jaltas og Potsdams tid — å vende ryggen til Madridregjeringen og begynne en ny økonomisk og diplomatisk isole- ring.

Det gikk ikke slik fordi terroristene hurtig ble oppdaget og skyndte seg å flykte — selv om det ikke lykkedes alle å komme seg over grensen igjen.

Moskva hadde ikke hellet med seg i Spania

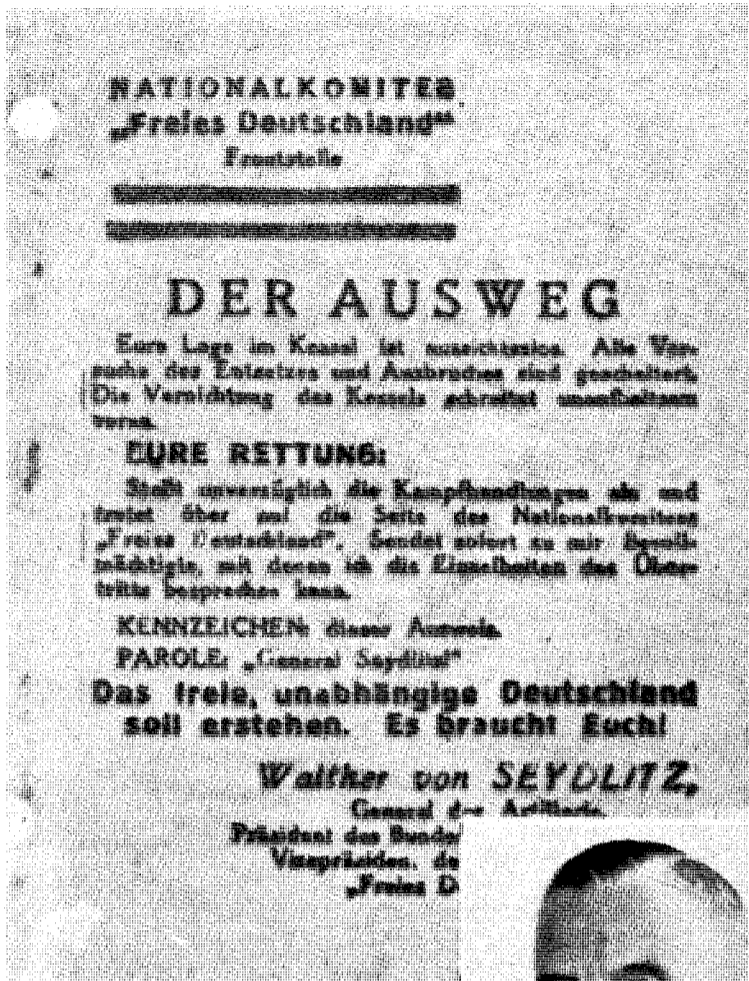
Etter dette synes Moskva å ha innsett at det for tiden ikke går an å utrette noe i Spania, at det spanske folk er klart antikommunistisk og at det vil gå på samme måte med nye forsøk. Moskva vet at kommunismen bare kan triumfere i land som har felles grense med et kommunistland og altså kan invaderes og med vold tvinges til å akseptere Marx: Nordkorea, Tibet, de østeuropeiske land og nå sist eventuelt Laos. Hvis Irak hadde hatt felles grense

Forts. side 6

Urettferdig skildring «Farmand» og spillet på den negative sektor

Vederheftig «historieskrivning» og pålitelige «kilder»

Slik kan moral og livssyn svikte under umenneskelige påkjenninger

Opprop om overgivelse fra general Watter von Seydlitz til tyske soldater etter at han gikk i de rødes tjeneste. Innfelt forrederen selv.

På Stabenfeldt Forlag, Stavanger, er kommet en norsk oversettelse av Heinrich Gerlachs «Die verratene Armee» eller som den heter på norsk «Dødsdømt armé». Den er oversatt av Ragnar Kvam, og bare det at denne herremann har funnet den verd oversettelse er nokk til å gjøre enhver mistenksom. Rent bortsett fra at en jo vet hva slags bøker det er som kommer på de tyske forlag av i dag med få hederlige unntakelser: de som Folk og Lands Boktjeneste omsetter og noen få andre.

Etter dette skulde en vel da tro at det ikke var noen grunn til å ofre mere trykksverte på boken, men det er slett ikke tilfelle. Det kommer naturligvis an på hvorledes en leser den og om en fremdeles i vår ensrettede verden er i stand til å bruke sine egne åndsevner.

Boken handler om den tyske Stalingradarmé som står som eksponenten både på godt og ondt. Det var den som i lange måneder levte et heltmodig forsvar mot storflommen fra øst, men det var også den som levte de to forrederske hæriførere Paulus og von Seydlitz, som øyeblikkelig gikk i rød tjeneste og overdryssset sine tidli-

gere og fremdeles kjempende kamerater med opprop om å overgi seg.

Det er en ung og underordnet tysk offiser(?) som har skrevet boken, noe den også bærer tydelig preg av. Det typiske ved boken er ellers den glimrende måte den skildrer oppløsningen og det moralske forfall på etterhvert som håpet om undsetning svinner og det eneste sikre er døden eller det så mange mente var like ille: russisk fangenskap. Under en slik påkjenning er det en begynner å lete etter syndebukker, da er det soldater og underordnede offiserer går løs på overkommandoen med bebreidelser og kritikk. Og da er det også at selve livssynet etterhvert svikter.

Det er ikke mange mennesker som klarer seg moralsk gjennom motgangen, frykten og ulykken. Det har vi sett så mange eksempler på, ikke bare blant Stalingradarméens soldater, men også blant nederlagets menn etter sammenbruddet i 1945.

Forts. side 6

Under okkupasjonen ble Rinnan kjent for sitt spill «på den negative sektor». Han samlet engelskvennlige nordmenn i en organisasjon og så lot han den arbeide for tyskerne uten at de visste om det.

I dag driver bladet «Farmand» en lignende trafikk. Det utgir seg for å være et nasjonalt og antikommunistisk blad og så forfølger det stadig de nasjonalsinnede og antikommunistiske krefter i landet.

«Farmand» burde forstå at det er en umulighet å bygge opp en antikommunistisk bevegelse i Norge uten at landsvik-legenden blir revidert.

I spalten «Brev og innlegg» tar bladet inn den ene ond-sinnede artikkel etter den annen. I nr. 38 er det således en herr Ole Miøen som anser seg selv kompetent til å hjelpe «Farmand» i en avisfeide med Harald Franklin Knudsen. «Farmand» skal ha skrevet at «en av grunnene til at Hitler kastet sine øyne på Norge var at han følte at han hadde venner som mottok ham med åpne armer». Har «Farmand» skrevet noe slikt, så kan en bli helt forferdet.

Denne herr Ole Miøen forsøker så i et innlegg som han kaller «Med åpne i jorder» å forsvare «Farmand». Som kilde bruker han Rauschnings bok «Hitler har sagt det». De som har lest denne bok vet at det var en fantasibok og det er visst all mulig grunn til å anta at forfatteren selv har funnet opp de uttalelser han legger Hitler i munnen. Det gjelder jo for slike skribenter å gi publikum det det ønsker.

Det faller herr Miøen litt vanskelig å forklare hvorfor ikke Sverige ble besatt av tyskerne tiltross for at det ble bebudet i Rauschnings bok av Hitler selv. Miøen skriver i den anledning:

«En nordmann — jeg husker ikke lenger hans navn — opplyste at han hadde talt med Madame Kollontay og spurt hvorfor ikke Sverige ble angrepet. Til dette hadde hun svart at det i pakten mellom Hitler og Stalin uttrykkelig var nevnt at Hitler ikke skulle angripe Sverige. Stalin ville ikke at tyskerne skulle ha landverts forbindelse med Finland. «Det var dumt at ikke også Norge var tatt med», hadde Madame Kollontay sagt, «for i så fall hadde det ikke blitt noe angrep på Norge».

Det er altså ikke grenser for hva en kan servere av vås om disse ting i Norge. Her bruker innsenderen herr Miøen en kilde som han ikke husker navnet på. Denne ubekjente skal en eller annen gang ha snakket med Madame Kollontay o.s.v. i samme vederheftige retning. Rent bortsett herfra, så er pakten mellom Hitler og Stalin foreløpigst funnet og er offentliggjort. Den er blant annet gjengitt på side 37 i A. Rossi's bok «Den russisk-tyske allianse». Pakten inneholder bestemmelse om Finland, men ikke et ord hverken om Norge eller Sverige.

Derimot forteller Koht i sin bok «Frå skanse til skanse» på side 142: «Russland ville ikkje at noko stormakt skulle få rådsvelde over Norge eller Sverige». Norge var altså sikret nøytralitet fra Russland på

samme måte som Sverige. Saken var imidlertid at det var England som trakk Norge inn i krigen. Og England tok ikke hensyn til Russlands vilje den gang, og heller ikke til Norges. Når Norge ble trukket inn i krigen og ikke Sverige, så kom det av at Sverige klart og tydelig gav tilkjenne at det ville forsvare sin nøytralitet, mens Norge gjorde det motsatte. Hadde Norge forsvart sin nøytralitet overfor England, så var det ikke blitt trukket inn i krigen. Dette er jo i dag samtlige historikere enige om. Jeg skal sitere enkelte:

«Det er fullkommen klart at Vestmaktene, som ledd i deres krigføring, ville bemektige seg deler av den skandinaviske halvøy». (Maseng side 219 i boken «1905 og 1940»).

Koht sier i «Frå skanse til skanse»: «Til slutt (frå desember 1939) freista dei (engelskmennene) på alle måtar beint fram lokka eller truga oss til å gå med dei i krigen».

Finlands president Mannerheim peker på at med et nordisk forsvarsfelleskap vilde Norge ikke blitt dratt inn i krigen i 1940. Hitler avviste samtlige de forslag som siktet på allerede 9. oktober 1939 å ta opp kampen med England. Forslaget om den såkalte «beleiring av Storbritannia», forslaget om den økte ubåtbygging, forslaget om å skaffe ubåtbaser i Norge.

Maseng skriver om Sverige (side 221): «Han (den franske delegerte) fikk det svar at Sverige vilde holde seg nøytralt og med våpen møte ethvert forsøk på å trenge inn

Forts. s. 8

«Hitler følte at han hadde venner her som mottok ham med åpne armer», skriver «Farmand». På dette bilde fra den tyske innmarsj i Oslo 9. april 1940 ser en kanskje noen av dem? De tyske tropper ble eskortert av Welhavens politi som et annet 17. mai tog og tilskuerne kranset inn marsjgatene.

